

Veroveraarster

met elegantie en intelligentie

DOOR INEKE HOLTWIJK, de Volkskrant January 26, 2002

Maxima sprak, stak een spade de grond in en was meteen het nationale troeteldier. de snelle transformatie van bank employee tot nieuwe Vrouw Antje roept hier misschien verwondering op, maar niet in haar geboorteland: dat ze contactueel een kei was, hadden ze daar al lang in de gaten.

Ze kwam, zag en overwon. Het gastenboek van de inmiddels afgelopen tentoonstelling Ja, ik wil in de Nieuwe Kerk in Amster dam is stil bewijs van een monsterzege. 'Alex, als je genoeg van haar hebt, bel me dan even. Hier is mijn nummer', schrijft een bezoeker. Een zekere Arie is nog directer: 'Maxima, je had beter met mij kunnen trouwen.' En Danny zou niets liever dan met 's lands meest besproken verloofde paardrijden. 'Ik maak graag tijd voor je. Bel je?'

Maxima sprak, stak - in de Keukenhof - een spade de grond in en was meteen het nationale troeteldier. Het (inmiddels) populairste lid van het koningshuis had geen idee wat een monarchie inhield toen ze minder dan twee jaar geleden met de blonde kroonprins begon te vrijen. Maar ze draagt een diadeem en neemt boeketjes aan alsof ze haar hele leven niet anders heeft gedaan.

In Nederland was ze nog nooit geweest voordat ze haar Alex ontmoette. Europa hield voor haar op in Londen. Maar loop met haar door de gangen van het parlamentsgebouw en ze kan je uitgebreider dan het gemiddelde parlamentslid vertellen welke historische figuren daar in de gang met een borstbeeld zijn geeerd. Wij verwonderen ons over de razendsnelle transformatie van een Argentijnse bank employee tot onze nieuwe Vrouw Antje. De Argentijnen niet. En Maxima's vrienden al helemaal niet.

Er is een veelzeggende anekdote uit de tijd dat de aanstaande prinses werkte bij de Bank of Boston in Buenos Aires. Op een dag bestelde zij onder werktijd de bedrijfsarts aangezien ze zich niet lekker voelde. Teneinde zich te verzekeren van serieuze belangstelling van de geneesheer besloot de werkstudente te doen alsof zij het afwezige afdelingshoofd was. Ze nam plaats achter diens bureau en mat zich de chefspouse aan. Ze had zelfs nog de koelbloedigheid de gordijnen van diens vertrek te sluiten. Ze was perfect in haar rol. 'Wij hadden het kunnen bedenken, maar zij had het lef zoiets te doen. Wij nooit', zegt een van haar kennissen.

Ook in de relatie met Alex, zoals zij hem noemt, trok ze de gordijnen dicht. Maanden na de eerste zoen ging er een missive uit. Fami lie leden, vrienden en zelfs de school werd dringend gevraagd geen gegevens over haar te verstrekken aan de pers.

De mediastilte heerst nog steeds. 25 Jaar leven - zo lang woonde Maxima in Buenos Aires - zijn afgedekt. Er zijn nauwelijks anekdotes noch details. Zelfs bij de roddelbladen verwondert men zich. Daar hadden ze meteen een half dozijn vriendinnen getraceerd. 'Maar niemand zegt wat. De saamhorigheid is enorm. Ik heb zoiets nog nooit meegemaakt', zegt verslaggeefster Carolina Fauve van het blad Caras.

Tiziano Iachetti heet hij. Hij is 38 en zoon van Italiaanse immigranten. Tiziano wil afspreken in een mondain cafe-restaurant, het trefpunt van patjepeeters in Buenos Aires. Hem herkennen is niet moeilijk. Zijn haar is grijzer, maar verder oogt hij als zeven jaar geleden toen de beaujo met Maxima liederlijk lag te wezen op een gazon. Een mediterrane snelle jongen. Net als op

de fameuze video van het bruiloftsfeest, de eerste bewegende beelden met Maxima die Nederland zag.

De aanstaande van de kroonprins had twee belangrijke liefdesrelaties in haar Argentijnse jaren. De jeugdliefde was Max Cas, tegenwoordig televisiekok in het programma *Todo Dulce* (Alles zoet). Daar in laat Max mannen zien 'hoe zij met makkelijke recepten en een beetje verleiding hun vrouwen kunnen verrassen' (tekst van de website van het programma). De specialiteit van Tiziano, voor zijn vrienden Tano, waren espresso-apparaten voor de horeca. Zijn vader had een bedrijf daarin. Tegenwoordig verkoopt Tiziano Iachetti grond, bij voorkeur aan Italianen.

Onmiddellijk nadat het uit was met Tiziano vertrok Maxima naar New York. Iachetti legde het daarna aan met een bekend fotomodel en werd vaak in nachtclubs en dus ook in society-rubrieken gesigna leerd. ('Het is een goeie meid', zegt hij over zijn ex. 'En heel intelligent.') Wat we verder moeten weten? 'Kijk naar haar sterrenbeeld', zegt hij. 'Wat daarvan gezegd wordt, gaat erg op voor Maxima.'

Maxima is een stier. Volgens de astrologieboekjes komen stieren langzaam op gang, maar zijn ze daarna vasthoudend en moeilijk van hun spoor af te krijgen. Ze spelen op zeker, en zijn daardoor bezitterig. Ze houden van schoonheid, zijn materialistisch en gesteld op luxe.

Tiziano is inmiddels getrouwd en vader; Maxima woont in een paleis en is de favoriete verloofde van miljoenen Nederlanders. Is het nature of nurture? Zat het er altijd al in? Word je geboren als prinses of kun je het leren? In *Wij, Oranje*, de tv-documentaire over het koningshuis, wordt schoolkinderen gevraagd of zij een prinses zouden willen zijn. De overgrote meerderheid voelt er niets voor. Maar er is er altijd wel een meisje dat juist wel wil. En dat Maximaatje is anders dan de anderen, concludeerden de documentairemakers. Ze is niet bang en houdt van mooie kleren en aandacht.

Maxima hield en houdt ook van mooie kleren. Ze kocht veel en graag. Ze struinde tweedehands winkels in New York af en had een geweldige hand van kiezen. Met de aandacht zat het eveneens goed. Willem-Alexanders lief was de eerstgeborene in het tweede huwelijk van haar vader. Een vader in de herkansing dus; die vaders proberen alles wat ze bij de eerste lichting fout hebben gedaan bij de tweede te voorkomen. Maxima was een vaderskind: Jorge Zorreguieta nam haar mee op reisjes en naar officiële gelegenheden. Oudste dochters die door hun vader extra zijn gestimuleerd worden vaak sterke vrouwen.

Op school onderscheidde Maxima zich. 'Achteraf bezien lijkt het alsof ze zich toen al voorbereidde om een koningin te worden', zegt een klasgenote. Waarom ze dat denkt? 'Maxima had talloze belangrijke mensen en society-figures in het echt meegemaakt. Ze wist veel over pr en diplomatie en was toen al een sterke persoonlijkheid.'

Dat er een taak op je wacht in de wereld, werd Maxima op school al voorgehouden. Het Northlands waar haar ouders haar heen stuurden, is een prive-school; een van de beste en duurste van de stad. De opleiding is internationaal gericht; jezelf presenteren en hulpvaardigheid krijgen veel aandacht. De leerlingen zijn zich voortdurend bewust dat ze een elitekorps vormen. 'De school hecht aan haar goede naam, dat wij de besten zijn en dat soort dingen', aldus een leerlinge ooit in een interview.

Maxima was geen briljante, maar wel een goede leerlinge. Ze worstelde tijdens haar schooltijd met gewichtsproblemen, iets dat ze gemeen heeft met Willem-Alexander. Bij de grote hoorcolleges van de eerstejaars van de Katholieke Universiteit van Buenos Aires mixte ze nauwelijks met andere studenten. Ze had haar vaste vriendinnen, allen afkomstig van de twee Britse scholen in de stad. Maar de prinses in spe viel in deze groep op door haar lengte -

ze is erg lang voor Argentijnse begrippen - en uitstraling. Ze was een gangmaakster. Extravert, vrolijk en nooit verlegen om een babbel.

'Wij moesten lachen om haar naam. Alsof het een vroege intentieverklaring was. Dat ze de beste moest zijn', zegt een oud-studiegenoot. Maxima was degene met de grootste chaos in haar lade, herinnert de ex-collega van de bank zich. Niet alleen papieren en koekjes, maar zelfs schoenen kon je erin vinden, want de prinselijke verloofde liep vaak op kousenvoeten op kantoor.

Al deze jaren bleef Maxima bij haar ouders wonen, hetgeen in Argen tinie heel gewoon is. Thuis was ze de grote zus. Ze haalde haar jongste broer en zus op van afspraken. En ze maakte zich zorgen over Martin, die slechts anderhalf jaar met haar scheelt en zich op een gegeven ogenblik dreigde te verliezen in het alternatieve nachtleven. Nog steeds moedert ze een beetje: dankzij Maxima's gesleep lopen haar broers nu in dure merkkleding rond die haar verloofde toch niet meer droeg.

Maxima is in veel opzichten zeer Argentijns. Neem haar warme belangstelling voor anderen. In Argentinië is dat de code in het sociaal verkeer, want je wilt aardig gevonden worden. In het veroveren van de ander steek je veel energie, zeker als het een eerste ontmoeting betreft. Argentijnen begrijpen niets van de Nederlandse onbehouwenheid of van stug zijn. Kan het je niets schelen wat men van je vindt?

Zij sloven zich uit en helemaal met buitenlanders. Ze zijn innemend, charmant, welbespraakt en zullen je uitnodigen voor van alles en nog wat. Maar bij Maxima is er meer. Iedereen in Buenos Aires die haar van vroeger kent, onderstreept dat zij zelfs naar Argentijnse begrippen contactueel een kei was. Opmerkelijk detail: hetzelfde zegt men van haar vader.

De rectrix van het Northlands wil kwijt dat haar oud-leerlinge 'aardig en vooral zo gewoon' was. Hoe dit te lezen? Maxima deed niet nuffig zoals in het milieu gebruikelijk is. Ze praatte met iedereen, zonder aanzien des persoons.

De eerder genoemde mede-scholiere over wat haar het meest is bijgebleven van Maxima: 'Dat ze altijd precies wist wat ze wanneer tegen iemand moest zeggen om de personen voor zich in te nemen.' En de oud-collega van de Bank of Boston: 'Maxima was bevriend met de vice-president, maar had ook altijd een vriendelijk woord voor de portier.' Op vergaderingen was ze zeer aanwezig. 'Als zij binnenkwam, was het alsof er wat in de lucht begon te tintelen.'

De kroonprinselijke verloofde blijkt een ongelooflijke capaciteit te hebben om mensen voor zich te winnen. Bijna iedereen die het afgelopen jaar persoonlijk contact met haar heeft gehad, spreekt on-Nederlandse jubelteksten over de aanstaande bruid.

Het scala van 'gevallen' is breed. Van commissarissen der koningin tot museumdirecteuren, van burgemeesters tot welzijnswerkers, van hofpersoneel tot artiesten die voor haar optraden. De veeleisende schoonmoeder ging, naar verluidt, om tijdens de gezamenlijke vakantie in India. Zelfs politici die van te voren niets van de dochter van Jorge Zorreguieta moesten hebben, zoals linkse gemeenteraadsleden in Amsterdam, raakten uit de koers toen zij oog in oog stonden met het wandelende charme-offensief.

Verleiden is een kunst die universeel en van alle tijden is, van Cleopatra tot Clinton. Het is een misvatting dat verleiden per definitie seksueel is, of dat je er iemand tot iets slechts mee wilt brengen. Het is een subtiele manier van iemand voor je winnen of hem te overtuigen. In sommige gevallen, zoals bij John F. Kennedy, gaat zelfs een hele natie op de knieën. Wat is hun geheim? Het zit 'm niet in argumenten. Het kan aandacht of begrip zijn. Ook humor kan als een magneet werken net als een stralend zelfvertrouwen. Of een blik, zoals in het geval van prinses Diana.

Verleiders schakelen - bewust of onbewust - je kritisch denkvermogen uit. Daardoor hangt er iets mysterieus om hen heen. Wat is het dat ze hebben? Aan charmeurs wordt al snel charisma toegeschreven en sprankelend zelfvertrouwen, incasseringsvermogen, intelligentie. En ook schoonheid en elegantie versterken het gevoel dat je met een heel bijzondere persoon te doen hebt. Maxima heeft het allemaal in huis en zet het in, vaak met een kwinkslag.

Ze weet dat er permanent camera's op haar gericht zijn en toch beweegt ze zich natuurlijk of doet ze heel goed alsof. 'Haar timing is perfect', zegt een pr-functionaris die de tournee volgde. En zelfs als het fout gaat, weet de prinselijke verloofde er goed een draai aan te geven. Neem de scene-met-hoed bij het huwelijk van Constantijn. Zoenen, botsinkje, en Maxima's hoed schoof af. Kamervoorzitter Jeltje van Nieuwenhoven was onder de indruk: 'Met een sierlijke beweging zette ze de hoed opnieuw op. Dat heb je of dat heb je niet.'

Ook dat heeft Maxima van thuis meegekregen. Argentinië is een land van elegantie en egards. Vrouwen zijn zich van jongsaf overbewust van hun uiterlijk en de maakbaarheid ervan. Zij zijn gewend dat zij op straat voortdurend worden nagekeken en becommentarieerd. Maar tegelijkertijd worden zij als koninginnen behandeld.

Mannen scheppen ongegeneerd op over de schoonheid van De Argentijnse Vrouw als ware het hun eigen verdienste. In een jolige bui hebben sommigen het over 'vleesexport van hoge kwaliteit'. 'Argen tinie zwemt in de Maxima's', pocht Pancho Ibanez, televisiepresentator en genodigde voor de bruiloft. 'Ik ken er zo wel 27. En nog veel mooier dan Maxima.'

Omdat in hun land vorm minstens zo belangrijk is als inhoud hebben Argentijnen ook minder moeite met een beetje toneelspelen. Anders dan Nederlanders die vooral zichzelf willen zijn. In Argentinië kon een slechte, half-analfabete actrice (Evita Peron) koningin worden. En een legerkolonel (Peron) deed of hij god was. Een aan lager wal geraakte nachtclubpianiste (Isabelita Peron) bracht het tot vice-president. En nu is er Maradona, geboren in een achterbuurt en ooit aan de drugs die zichzelf als politicus ziet. Daarom verwondert men zich in het land van Maxima niet over de koninklijke allure van een burgermeisje dat toch al naar een kakschool ging.

Alle Argentijnse aristocraten zijn feitelijk sociale stijgers. Zij gedragen zich anno 2002 aristocratischer dan de adel in onze genivelleerde samenleving. Overdag jagen, 's avonds in smoking aan het diner en de kinderen op iedere verjaardag een nieuw paard. In Argentinië kom je dat nog tegen.

Hun voorvaderen waren gelukzoekers met een meer dan gemiddeld zakeninstinct. Toen ruim een eeuw geleden het geld bij bakken begon binnen te komen, kopieerden zij de levensstijl van de Europese aristocratie. Dat ging gepaard met een ongelooflijke nieuwsgierigheid naar alles uit het buitenland, ook op cultureel of filosofisch terrein. Tot de dag van vandaag zie je dat terug. Cineast Ingmar Bergman trok in Buenos Aires volle zalen toen hij in West-Europa nog onbekend was. Ook Woody Allen begon zijn weg naar roem daar. En de Vagina Monologen: die zagen de Argentijnen jaren geleden.

De absorptiegraad en de Europeesheid van de Argentijnse bovenlaag heeft buitenlanders altijd verwonderd. Het lijkt wel 'of ik me in een van de meest ontwikkelde kringen in Frankrijk bevind... Zij drukken zich in zulk zuiver Frans uit en praten met het grootste gemak over literatuur of muziek, reizen en politiek, godsdienst en filosofie', merkte een Franse schrijver een eeuw geleden op na een bezoek aan het buitenhuis van een rijke familie in de verlaten pampa's.

'Beweeglijkheid, je aanpassen is de belangrijkste eigenschap van Argentijnen', stelt psychoanalytica Eva Gisberti. Ze waarschuwt: niet aanpassen in de zin van je onderwerpen. Maar

bewust dingen laten of doen uit verantwoordelijkheidsbesef. Dat komt doordat Argentinië een immigrantenland is, een mozaïek van culturen en codes.

Dat Maxima uit een ver, exotisch buitenland komt, waarvan wij nauwelijks iets weten, draagt bij tot haar aura. Als een soort fee lijkt zij neergedaald in het poldermodel. Je proeft het in de verhalen waarin gesuggereerd wordt dat zij van rijke ouders is, vast en zeker grootgrondbezitters.

Maxima is geboren en getogen in Recoleta, een buurt in Buenos Aires waar de middenklasse doet alsof zij aristocratie is. Waar de portier iedere dag de goudkleurige bellen poetst, het kindermisje in uniform de straat op moet en mevrouw op de eettafel een schel naast zich heeft om de meid te roepen, want zelfs het zoutvaatje haalt ze niet zelf uit de keuken. Recoleta is een katholieke, conservatieve enclave in een inmiddels tumultueuze stad.

Maxima's vader is een typisch voorbeeld van een sociale (en economische) stijger. Hij begon zijn werkend leven als laborant bij een chemisch bedrijf en wist zich zonder familiekapitaal, eigen grond, naam of academische titel op te werken tot eigenaar van een bedrijf voor importvergunningen, staatssecretaris van Landbouw en voorzitter of secretaris van bijna alle belangenorganisaties in de landbouw. Het lukte hem mede door zijn ongelooflijke charme en diplomatie.

Het is een misvatting dat charme iets is dat je hebt of niet. Een deel van Maxima's geheim is gedegen voorbereiding. Ambitieuze en leergierig heeft ze zich op haar nieuwe rol gestort. Ze volgde een intensieve cursus Nederlands in het Belgische Spa en heeft nog steeds twee tot drie ochtenden Nederlandse les. Er zijn wijze mannen, zoals de voorzitter van de Raad van State, die haar vertellen over staatsrecht, verzuiling, nieuwe Nederlanders, politieke partijen en de rol van de overheid. En er worden regelmatig gasten-met-inhoud besteld door het Paleis Noordeinde. De gasten varieerden het afgelopen jaar van geslaagde emigrantenvrouwen die over hun leven praten tot professor Baud die zijn rapport over haar vader kwam toelichten. Maxima leidt de bijeenkomsten zelf en ze fungeren als vragenuurtjes. Voor ieder bezoek leest ze een berg rapporten.

Het is veel en zwaar omdat het allemaal in het Nederlands is, klaagde ze tegen bezoekers. Maar het werkt. Oud-minister Van Kemenade, commissaris van de koningin in Noord-Holland, was onder de indruk van Maxima die zelfs wist van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Mevrouw R. Musaph-Andriess die Maxima en haar verloofde rondleidde door het Joods Historisch Museum vond haar vragen zo adequaat.

Hetzelfde geldt voor Maxima's kennismaking met parlementsleden. De verloofde, toen net met been in het gips, had levenslopen, foto's en stemgedrag van de afzonderlijke Kamerleden bestudeerd. Ineke van Gent van GroenLinks had tegen het huwelijk gestemd. Maar ze kreeg niet de kans dat toe te lichten. Onmiddellijk nadat ze haar naam had genoemd, lachte Maxima haar vriendelijk toe. 'Wat leuk dat u zich komt voorstellen, hoewel u tegen hebt gestemd.' Het was zonder een spoortje van ironie. Van Gent had meteen spijt dat zij had tegengestemd.

Dankzij hun enorme aanpassingsvermogen en Europese achtergrond zijn Argentijnen vaak geslaagde immigranten. Maxima had met hulp van een vriend zeer snel een baan en een werkvergunning voor elkaar in New York. Ze wist zich te handhaven in de competitieve financiële sector. Ze had een flat in Chelsea, een internationale vriendenkring, kennissen in de jetset en over mannelijke belangstelling niet te klagen.

Je vraagt je af waarom ze haar vrije yuppenleven in Manhattan heeft opgegeven. Wat heeft zij als rasechte Argentijnse die zo houdt van buitenleven en ruige natuur te zoeken in ons aangeharkte miniatuurstaatje? Ze hield van dansen, uitgaan en kleren kopen en leefde in steden met een uitbundig nachtleven. Ze heeft het ingeruild voor een leven waarin ze nog

geen sigaret in het openbaar mag opsteken, haar kleren vooral decent moeten zijn en ze woont in een provinciestad waar je om middernacht rustig een kanon kunt afschieten.

Maar ja, Alex woont er. De mooiste plek is die waar Alex is, zei Maxima na afloop van haar toernee. Het is een politiek correct antwoord waarmee iedere burgemeester zich kan verzoenen, dat bovendien verliefdheid suggereert. Dat hij smoorverliefd is kunnen we zien. Maar is zij het ook? De mensen die haar kennen zeggen van wel. 'Ze zijn beiden smoorverliefd', aldus een bron in hofkringen. En ook haar vader en een vriendin onderstrepen dat Maxima heus echt van Alex houdt.

Gaat ze ook voor de macht? Volgens de psychologen ontdekken verleiders al vroeg in hun leven dat charme de sleutel tot macht is. Als je mensen voor je inneemt, krijg je veel van hen gedaan. Het is duidelijk dat Maxima geniet van haar rol en de interessante ontmoetingen die erbij horen ondanks haar klaagzang over het gebrek aan privacy. Dat Argentinië voor haar te klein was en dat ze ambitieus is, kon je al lezen in haar levensloop. Wie op zijn 25ste naar New York vertrekt en het redt, weet niet alleen wat zij wil, maar ook hoe ze het moet krijgen. Maar van verwendheid is niets te merken, zegt de bron bij het hof. 'We moeten hard werken, maar ze vraagt alles heel aardig en er wordt veel gelachen.'

Was ze gericht op zoek naar een goede, buitenlandse partij? Ach, doet het er wat toe? Willem-Alexander wilde haar toen hij haar zag op de feria in Sevilla. Daar was hij uitgenodigd voor een feest - naar verluidt - om gekoppeld te worden aan de zus van de (Spaanse, adellijke) gastheer. De straalkracht van de Argentijnse was evenwel groter.

De grote vraag is: houdt ze het vol? En als ze het niet mocht volhouden, wat zou het kunnen zijn dat haar wegjaagt?

Koningin Beatrix had het bij de verloving over een 'team' dat haar zoon en Maxima vormden. Ze vullen elkaar aan, vangen elkaar op, stimuleren elkaar en Maxima's glorie straalt af op Willem-Alexander.

Maar er ligt een imago-probleem op de loer. Willem-Alexander heeft met Maxima een briljante keuze gedaan: de monarchie is in jaren niet zo populair geweest. Maar de Argentijnse is populairder dan de prins en overvleugelt hem intellectueel. Dat kan in de toekomst irritatie en een imago-probleem opleveren.

Het tweede probleem is verveling. Maxima lijkt niet het soort vrouw dat voor de rest van haar jonge leven genoeg neemt met het moederschap en linten doorknippen. Ze heeft intellectuele prikkels nodig. Er moeten interessante banen voor haar bedacht worden. Een commissariaat bij de Nationale Investeringsbank bijvoorbeeld. Een eigen fonds om jonge kunstenaars te helpen. Meedenken over cultuurbeleid. En er moet veel gereisd worden, vermoedelijk ook naar Argentinië. Want ook heimwee is een onvoorspelbare factor. En verveling en heimwee kunnen elkaar versterken.

Dan hebben we nog de familie. Jorge Zorreguieta blijft een stoorzender omdat Nederland Nederland is en hier niets vergeten wordt. Alles wat hij doet of zegt, kan het begin van een rel zijn. In Argentinië kiest men in conflicten eerder voor de familie dan voor de partner. Maxima heeft bij de verloving weliswaar publiekelijk enige afstand genomen van haar vader, maar nu is ze nog verliefd. Uit het tv-interview van vorige week blijkt hoeveel moeite het haar nu reeds kost.

Saaï zal het niet worden de komende jaren. En als Tiziano, de ex, gelijk heeft, zal het wel loslopen. Stieren zijn koppig. Als ze eenmaal ja hebben gezegd, gaan ze tot het bittere einde.